

СВІТОВИЙ ДОСВІД ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ

Анотація. Систематизовано світовий досвід щодо підвищення ефективності управління логістичною діяльністю підприємств, зокрема на польських, американських, німецьких та російських підприємствах. Встановлено перелік основних компаній, які надають логістичні послуги в Україні станом на вересень 2013 року. Визначено, що найбільшим оператором на ринку логістичних послуг є компанія "Українські вантажні кур'єри".

Аннотация. Систематизирован мировой опыт по повышению эффективности управления логистической деятельностью предприятий, в частности на польских, американских, немецких и российских предприятиях. Установлен перечень основных компаний, которые предоставляют логистические услуги в Украине по состоянию на сентябрь 2013 года. Определено, что крупнейшим оператором на рынке логистических услуг является компания "Украинские грузовые курьеры".

Annotation. World experience of the improvement of enterprise logistics was systematized in particular at Polish, American, German and Russian companies. A list of major companies that provide logistics services in Ukraine was made as of September 2013. The largest operator in the logistics market is found to be the company "Ukrainian freight couriers".

Ключові слова: ефективність управління логістичною діяльністю, логістичні компанії, логістичні оператори, логістичні послуги.

Сучасний етап розвитку вітчизняної економіки характеризується глибокими змінами в усіх її сферах, що впливають на систему управління. Управлінську систему підприємств необхідно розглядати як динамічний процес. Її форми, методи і функції перебувають під впливом багатьох факторів: масштабу підприємства, рівня прибутковості і конкурентоспроможності тощо. У розвинутих країнах на даний момент логістика використовується практично в усіх галузях економіки. Дослідження діяльності іноземних компаній (ФРН, Голландії, Великобританії, Франції, Бельгії, Іспанії), що становлять 30 різних галузей економіки, виявило 4 стадії розвитку логістики.

Мета статті – систематизувати світовий досвід щодо підвищення ефективності управління логістичною діяльністю підприємств.

Дослідженню проблем, пов'язаних з управлінням логістичною діяльністю підприємств, присвячені праці таких вчених: О. Амоші, В. Бесєдіна, Л. Зайцевої, А. Кальченко, Є. Качана, Б. Кліяненка, Р. Ларіної, І. Лукінова, В. Мамутова, Н. Ткаченко, М. Чумаченка та ін.

У світовій практиці витрати на логістику становлять 12 % валового світового продукту, серед яких у Сінгапурі – 14, ФРН – 13 %, Республіці Корея – 12,3, Японії – 11,5, США – 11 % ВВП. Фахівцями з геологістики Мічиганського університету (США) підраховано, що світовий ринок логістичних послуг оцінюється у більш ніж 5 трлн дол. США (2000 р.), та зростає щорічно на 4 – 5 % [1].

Ще однією причиною, чому промислові й торговельні компанії США частіше звертаються до послуг спеціалізованих логістичних фірм, є зростаюча складність логістичних рішень в умовах застосування електронної техніки та Internet. Тому в США зараз на ринку логістичних послуг з'явилися фірми-консультанти з питань логістики.

Найвищий рівень розвитку автотранспорту, його інфраструктури та управління транспортною діяльністю характерний для Німеччини, Франції, Великої Британії, найнижчий – для Ірландії. Найбільші обсяги вантажообігу залізничного транспорту – у Німеччині, Франції, Італії, Фінляндії, найменші – у Греції, Ірландії, Люксембурзі. Інфраструктура повітряного транспорту найкраще розвинута в Німеччині, найгірше – у Фінляндії, Греції, Швеції та Ірландії. Перевезення внутрішніми водними шляхами пропонують 9 країн ЄС, з них найкраще відповідна інфраструктура розвинута в Бельгії, Німеччині, Нідерландах. Найбільші торгові флоти й морські порти мають Великобританія, ФРН, Швеція, Нідерланди, Греція [2].

Отже, закордонний досвід дозволяє об'єднати такі напрями підвищення ефективності управління логістичною діяльністю підприємства [3]:

концепція логістичного аутсорсингу сприяє збільшенню зацікавленості з боку підприємств, що пов'язано з тенденцією до зосередження на ключових компетентностях;

в оцінці постачальників аутсорсингових послуг польські підприємства керуються найчастіше: терміновістю і комплектністю поставок (85,19 %), узгодженістю якості продукту і терміновістю поставки з умовами угоди (58,33 %), а

у дослідженні була подана оцінка ефективності логістичного аутсорсингу з перспективою співпраці підприємства з постачальником інформаційних послуг. Авторизовані продавці, які користуються порталом, позитивно оцінюють рівень обслуговування клієнта.

У Німеччині суворо регламентовано функції компанії, що ініціює створення логістичного центру. Це розробка програми будівництва логістичного центру і документації, залучення інвесторів і фінансових коштів, покупка і освоєння земельних ділянок, нагляд над будівництвом логістичного центру.

Утворені за участю держави логістичні центри управляються через наглядові органи, які створюються різними компаніями-учасниками проекту: інвесторами і/або інвестиційними консорціумами, компаніями з розвитку, містами/муніципалітетами, асоціаціями і союзами.

Отже, німецька модель створення національної логістичної мережі, в першу чергу, вирізняється активною участю державного сектору, як у фазі планування, так і у реалізації проектів розвитку логістичних центрів.

Провідні фірми США пильно стежать за високим рівнем обслуговування основних споживачів. Сталі стандарти широко рекламуються, доводяться до відома споживачів, чії потреби детально вивчаються. Як свідчать статистичні дані, одна з п'яти фірм встановлює жорсткі стандарти обслуговування і гнучко їх регулює, підтримуючи тісний зворотний зв'язок з покупцями. Але тільки 20 % американських фірм застосовують логістичну концепцію на такому рівні, який дає змогу одержувати конкурентні переваги [4].

Комплекс послуг щодо впровадження логістики в діяльність вітчизняних підприємств можуть надавати спеціалізовані логістичні компанії та логістичні оператори. На даний момент на ринку логістичних послуг працює невелика кількість логістичних компаній і логістичних операторів (українських і закордонних) [5].

Логістичні компанії, як правило, надають вузькоспеціалізовані послуги: транспортування, складське зберігання, декларування (митні послуги), підготовка експортно-імпоротної документації, послуги зі зв'язку із закордонними постачальниками тощо. Логістичні ж оператори – це логістичні компанії, які надають комплекс послуг своїм клієнтам. Досвідчений оператор може залучати інших підрядників для виконання поставлених цілей. Крім цього, логістичні оператори укладають угоди, в основному, на середньо- та довгостроковий період та намагаються бути основним (єдиним) виконавцем для свого замовника. Логістичні оператори готові делегувати своїх окремих спеціалістів на підприємство-замовник для максимально ефективної координації їх спільної діяльності. Логістичні оператори і логістичні компанії, у будь-якому разі, намагаються чітко реагувати на вимоги підприємств-замовників та постійно покращувати якість обслуговування, керуючись у своїй діяльності основними принципами логістики. Перелік основних компаній, які надають логістичні послуги в Україні [5], подані в таблиці.

Таблиця

**Перелік основних компаній,
які надають логістичні послуги в Україні
станом на вересень 2013 року**

№	Компанії, які спеціалізуються на наданні логістичних послуг в Україні			
	українські	кількість років функціонування на ринку	закордонні, які мають представництва в Україні	кількість років функціонування на ринку
1	Логістичний оператор ¹ "Українські вантажні кур'єри"	13	Логістична компанія "Kuehne and Nagel" (Німеччина)	10
2	Логістична компанія ² "Комора – С/СAB-сервіс"	11	Логістична компанія "Raben" (Нідерланди)	8
3	Логістична компанія "Ост-Вест Експрес"	12	Логістична компанія "FM Logistics" (Франція)	9
4	Логістична компанія "Укртранс"	12	Логістична компанія "Revival Express" (Німеччина)	10
5	Логістична компанія "Центр транспортної логістики"	10	Логістична компанія "Danzas" (Німеччина)	9
6	Логістична компанія "Ексім Лоджистік Україна"	12	Логістична компанія "Shenker Україна" (Німеччина)	9

Примітки: 1. Логістичний оператор надає комплексні логістичні послуги.

2. В основному ці логістичні компанії надають лише складські чи лише транспортні послуги.

Найбільшим оператором на ринку логістичних послуг є компанія "Українські вантажні кур'єри" (близько 40 %). У сегменті складської логістики достатньо сильні позиції у представництва німецької компанії Kuehne and Nagel (15 %), транспортної – у голландської "Raben" (10 %).

Серед великих логістичних компаній, які працюють на українському ринку, експерти також виділяють французьку FM Logistics, німецькі Revival Express і Danzas, українські "Комора – С/СAB-сервіс", "Ост-Вест Експрес" і

"Укртранс". Разом з тим, українські фахівці з логістики стверджують, що походження компанії не впливає на рівень якості послуг, що надаються [5].

Таким чином, було досліджено та систематизовано світовий досвід щодо підвищення ефективності управління логістичною діяльністю підприємств, зокрема на польських, американських, німецьких та російських підприємствах. Було встановлено перелік основних компаній, які надають логістичні послуги в Україні станом на вересень 2013 року. Найбільшим оператором на ринку логістичних послуг є компанія "Українські вантажні кур'єри". У сегменті складської логістики достатньо сильні позиції у представництва німецької компанії Kuehne and Nagel, транспортної – у голландської Raben. А в сегменті транспортної логістики на даний момент велика частка належить малим українським регіональним компаніям. Подальше дослідження необхідно спрямувати на комплексне вивчення вітчизняного ринку логістичних послуг.

Наук. керівн. Руденко Г. Р.

Література: 1. Смирнов І. Г. Транспортна логістика : навч. посіб. / І. Г. Смирнов, Т. В. Косарева. – К. : ЦУЛ, 2008. – 224 с. 2. Ефективність використання логістичного аутсорсингу на польських підприємствах / під ред. З. Жебруцького. – К. : Київ, 2009. – 218 с. 3. Антонюк І. Б. Світовий досвід використання логістичних систем / І. Б. Антонюк // Журнал Буковинського університету. – 2011. – № 4. – С. 18–22. 4. Качуровський В. Є. Використання логістики в Україні та за кордоном [Електронний ресурс] / В. Є. Качуровський // Збірник наукових праць ВНАУ. – 2010. – № 4. – Режим доступу до журн. : <http://econjournal.vsau.org/files/pdfa/231.pdf>. 5. Колодізева Т. О. Методичне забезпечення оцінки ефективності логістичної діяльності підприємств : монографія / Т. О. Колодізева, Г. Р. Руденко. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2012. – 292 с.